

Szereposztás

1998. július 24., 25.

Giuseppe Verdi: Alarcosbál

Opera három felvonásban, olasz nyelven
Szövegét Scribe nyomán A. Somma írta

Díszlet: Csikós Attila
Jelmez: Jánoskúti Márta
Karigazgató: Katona Anikó, Gyüdi Sándor
Koreográfus: Keveházi Gábor
Vezényel: Pál Tamás
Rendezte: Kerényi Miklós Gábor

III. Gustavo: Romano Nicola (Bulgária)
Amelia: Farkasréti Mária
Renato: Anatolij Fokanov
Ulrica: Wiedemann Bernadett
Oscar: Miklósa Erika
Cristian: Gyimesi Kálmán
Horn, összeesküvő: Szüle Tamás
Ribbing, összeesküvő: Fried Péter
Főbíró: Kovács Hegedűs István
Amelia szolgálója: Réti Csaba

Közreműködik: a Szegedi Szimfonikus Zenekar,
a Fesztiválkórus, Fesztiválbalett

● Renato: Anatolij Fokanov

„Magyarország lett a hazám”

Anatolij Fokanov: Renato egy érdekes karakter: kemény, hajlíthatatlan, de nagyon jó ember. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A Renato szerepét éneklő Anatolij Fokanov, a Magyar Állami Operaház kiváló baritonistája nem először lép fel a Szegedi Szabadtéri Játékokon: 1993 nyarán Amonasrót énekelte az Aida-ban.

Anatolij Fokanov Magadanban született, a novoszibirszki zeneakadémián tanult, és az ottani operában debütált. Később Ufában és Dusambéban énekelt, majd Ljubjanában és Varsóban is többször vendégszerepelt. Már több mint öt éve él hazánkban, magyarul feleségétől tanul. Az elmúlt években az Operaház vezető baritonistájává vált, többek között Anyegin, Marcel, Luna, Amonasro, Rigoletto, Valentin és Posa márk szerepét énekelte. Példaképeinek Tito Gobbi és Ettore Bastianini tartja, gyakran hallgatja lemezeit, mint mondja, sokat tanult tőlük.

● Énekelte már Renato szerepét?

– Nem ismeretlen számomra a darab, mert két éve Prágában, a gyönyörű Narodni Divadlo-ban énekeltem ugyanezt a svéd verziót. Kerényi Miklós Gábor szegedi rendezése azonban újdonságot jelent, mert csodálatosak a jelmezek és a díszletek, nagyszerű produkcióra van kilátás. Amikor felkértek, boldogan mondtam igent, mert az Aida előadásai óta nagyon szeretem ezt a várost. Szegeden valahogyan nyugodtabbak, kedvesebbek az emberek, ha nincsnek próbák, akkor pihenni is lehet.

● Milyen figurának képze-li Renatót?

H. Zs.

Bűvők, bájak egy barokk bálban

Hétfő, kedd, szerda este. Nagyjából ennyi időt szabtak ki az Istennek az Alarcosbál nagyszínpadi előkészületeire. Zenekar. Kórus. Balett. Artisták. Statisztéria. Összesen mintegy 250 közreműködőt kell összerendezni – ha nem számítjuk a háttérben serénykedők nélkülözhetetlen hadát a kellékektől, sminkesektől, öltöztetőktől a díszletezőkön, világosítókon, hangosítókon át a nézőtéri személyzetig. A hőséget és a vadul támadó szünyogezredeket kénytelenek vagyunk beszámítani. Nos, operapremier előtt hajlunk fennköltén fogalmazni; de ez itt, kérem, kegyetlen, öldöklő küzdelem.

Semmit sem fognak belőle érzékelni a bemutatón.

– „Without mask” – kiált angol-magyar keveréknnyelven Kerényi Miklós Gábor rendező. A király szerepében Szegeden debütáló bolgár tenorista, Romano Nicola lekapja a fehér maszkot az arca elől majd megint visszateszi. Igaza van? Vagy mégse? A pillanat példátlan! Kerényi fennszóval bevallja, hogy már ő sem tudja: most maszkkal, vagy maszk nélkül? A fent jelzett körülmények ellenére minden második percben elképesztő koncentrátságot produkáló rendező ebben az egyetlen minutában talán mégis „diffúz módon organizálta magát”. Ez a kedvenc szófordulata. A színpadon folyton mozgásban lévő

lelkeket szokása illetni ily választékos kritikával – ha kevésbé összpontosít. Ha rendes formáját futja, akkor olyanokat is mond, hogy „A franc egye meg, mi a bánatos istennyilat csináltok!” Elképzelem, mennyire utálhatják! És mennyire szerethetik! Agyonhajszol mindenkit, de nála többet senki sem dolgozik. Csak azért nem fogad-nék, mert tutira menni nem elegáns: minden bizonnyal hátulról előre is tudja az ope-ra minden hangját, plusz látja az egész előadást és az összes apró részletét. Azonnal észreveszi a legsötétebb sarokban tartózkodó statisztát is (a 80-ból), ha az két centivel jobbra parkol mint kelle-ne, és habozás nélkül helyre-parancsolja. Nagyvonalúság és cizelláltság, képzelőerő és megveszekedett realitásérzék jellemzi a munkáját. Szelle-mes és érzékeny. Közönséges és kegyetlen. Mesteri. Mű-vész.

– Hét hónapja dolgozunk – néz rám jelentőségeltjesen Jánoskúti Márta jelmezterve-ző, mintha azt vizsgálná, ké-pes vagyok-e fölfogni, hogy ez mit jelent. Csak sejtem. Először is Kerényi eldöntötte, hogy a svéd változatot játsszák, Verdi eredetijét. Miért is kéne III. Gusztáv-ból, a művészetkedvelő és művészkedő svéd királyból Boston kormányzója-Richár-dot csinálni, ha már egyszer nem működik a római cenzú-ra...

– Gusztávot a hatalomnál és annak megtartásánál sok-kal jobban érdekli az élet – meséli Jánoskúti Márta, hogy érzékeltesse, miféle gondol-kodással indult az operát színreállító trió, a rendező, a díszlet- és a jelmeztervező munkája. – Ám mint tudjuk, a hatalom és az életigenlés egymással össze nem férő dolgok. Álcázásra van szük-ség, álarcot kell viselni, sze-repeket kell játszani. Hatal-

masoknak és körülöttük min-deneknek. A machinációk, a kendőzések, az álságok, az álarcok forgataga örökös, akár játéknak, akár realitás-nak tűnik föl. A bálon felvett álcák és pózok játéknak tet-szenek, mögöttük azonban ott a tragédia realitása, a ki-rálygyilkosság. A magát ugyancsak folyton álcázott tömeg fej nélkül maradt. A színek dramaturgiája hűsége-sen igazodik a rendező dra-maturgiai elképzeléseivel. A svéd változat magával hozta a kék-arany színek dominan-ciáját. Az első álruhák felöl-téskor ezt oldja a meleg-vö-rös színek használata, majd a realitás szürke álsága, s a bál-ban újra visszatér az első résznek az a játékosága, amikor a komoly parlamenti emberek kalózzruháit öltöttek és Ulrika barlangjába men-tek; a bálban ismét a vörös és a mély padlizsán járul kék-arany színekhez. Az összefo-gott képekben hatalmas tö-megen kell megnyilváníta-nom az álságokat és takart arcokat: tömböket kell feste-ni.

A szabadtérin szokatlan mivességu, sokfunkciós dísz-let barokk pompájában a tö-megek (Kerényi szerint „tű-rógombócok”) koreografált mozgatásával szemet gyö-nyörködtető, attraktív színpa-di tablók születnek. És akkor még egy szót sem szoltunk zenéről, énekről, csak arra biztatnánk, akit kell, hogy ne hagyjon ki egy különleges operai élményt. Napi álarcos-bálunkat megszakítva fordul-junk a színpadi játék realitá-sához. Lássuk az életet!

Sulyok Erzsébet

● Renato: Anatolij Fokanov

„Magyarország lett a hazám”

Anatolij Fokanov: Renato egy érdekes karakter: kemény, hajlíthatatlan, de nagyon jó ember. (Fotó: Gyenes Kálmán)

● Ulrica szerepében: Wiedemann Bernadett

„Rómában szerencsét hozott”

Azt mondják, Komlóssy Erzsébet óta nem volt olyan mezzója az Operaháznak, mint az Ulrica szerepét éneklő Wiedemann Bernadett. Pedig a fiatal énekesnő még el sem érte azt a kort, amikor a mezzoszopránokat már érett énekesnek szokták tekinteni.

● Még sohasem énekltet Szegeden, mit árulna el bemutatkozásképpen önmagáról?

– A Zeneakadémia opera tanszakán hat éven át Bende Zsolt tanítványa voltam, aki nagyszerű tanárnak bizonyult, apánk helyett apánk volt. Medveczky Ádám, Békés András, Mikó András voltak még a mestereim. A diploma után rögtön az Operaház tagja lettem, és immár az ötödik évadomat töltöttem a dalszínházban. Korábban Győrben is énekeltem, érde-

kesség, hogy épp az Alarcosbál volt a legelső színpadi produkcióm. Az Operaházban kisebb szerepekkel kezdtem, majd a vak asszonyt énekeltem a Giocondában. Wagner szerepekre is felkértek, például Erdát, Waltrautét énekeltem. Egyelőre nem nagyon örültem ezeknek, ráér-nék később is Wagnert énekelni. Az első nagy Verdi-szerepem az Azucena volt A trubadúrban.

● Ulrica egy öreg jósnő; szívesen éneklí ezt a szerepet?

– Szeretem játszani a figurát, de bevallom, az áriájáért nem rajongok. Roppant nehéz, ugyanakkor egyáltalán nem hálás feladat. Gálákon sem szokták önálló műsor-számként énekelni. Bár az is igaz, számomra egyszer már szerencsét hozott: tavaly novemberben harmadik lettem ezzel az áriával a római ének-versenyen.

● Versenyző típus?

– Sok megmérettetésen részt vettem már. A Pavarotti-verseny középöntőjéig jutottam, spanyolországi, olaszországi nemzetközi versenyeken döntős voltam. Szlovákiában pedig megnyertem életem első nagy énekversenyét.

● A szegedi premier után milyen feladatokra készülsz?

– Néhány hónap múlva Verdi Requiemjével egy nagy németországi turnéra indulunk, a varázsfuvalába is beállok harmadik dámának, és én csinálom az Alarcosbál szeptemberi operaházi premierjét.

● Szerepálma?

– Nagyon szeretem az orosz operákat, kár, hogy nálunk nem játsszák a Pikk dá-mát vagy a Hovanscsinát. Régóta szeretnék Amneris és Gertrudis szerepében is bemutatkozni.

H. Zs.

● Amelia: Farkasréti Mária

Izgalmas feladatok

A Szegedi Nemzeti Színház operatársulatának szopránosztálya, Farkasréti Mária éneklí Amelia szerepét az Alarcosbál Dóm téri előadásain. A kiváló énekesnő 1996-ban Pál Tamás zeneigazgató fedezte fel, s nyomban szerződtette társulatához.

Farkasréti Mária először A bolygó hollandi Sentájaként mutatkozott be Szegeden; rögtön óriási sikert aratott, s meghódította a közönséget. Később Manon Lescaut, Turandot és Santuzza szerepét énekelte. A nemzetközi operaélet is hamar felfedezte, Hollandiában, Belgiumban és Lisszabonban a Nabucco Abigéljeként és A trubadúr Leonorájaként diadalmaszkodott.

● Ameliát nem először alakítja...

– Már korábban is találkoztam a szereppel, Amsterdamban és Hollandia más nagyvárosaiban öt alkalommal vendégszerepelttem vele. Gyönyörű és izgalmas feladat! Teljesen át tudom érezni ennek az asszonynak a vívódását, mert a szerelem ilyen: kiszámíthatatlan, hogy mikor, kibe szeretünk bele. Óriási lehetőség most számomra, hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok színpadán is bemutatkozhatom. Boldog vagyok, hogy bíznak bennem.

● A többi főszereplővel fellépett már korábban?

– Még énekkari tag voltam az Operaházban, amikor Anatolij Fokanovval egy színpadon szerepeltem. Romanóval, a nagyszerű bolgár tenoristával már sokszor játszottam együtt Hollandiában. Csodála-

● Renato: Anatolij Fokanov

„Magyarország lett a hazám”

Anatolij Fokanov: Renato egy érdekes karakter: kemény, hajlíthatatlan, de nagyon jó ember. (Fotó: Gyenes Kálmán)

● Ulrica szerepében: Wiedemann Bernadett

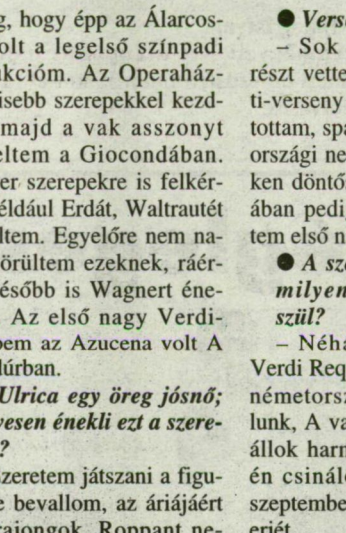
„Rómában szerencsét hozott”

Ulrica varázsgömbből mondja a jövőt. (Fotó: Nagy László)

● Amelia: Farkasréti Mária

Izgalmas feladatok

Amelia in costume